

รูปแบบการอยู่อาศัยที่ส่งผลต่อภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี

ว่าที่ ร.ต.นิพนธ์ ดาราวุฒิมาประภรณ์

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุก และค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการกาญจนบุรี (รอบที่ 5) พ.ศ.2547 และข้อมูลจากโครงการสุขภาพและการเกื้อหนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี (รอบที่ 1) พ.ศ. 2549 จำนวน 898 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์ถดถอยทวิกลุ่ม

ผลการศึกษา พบว่า ประชากรที่ศึกษา มีภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 27.5 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้าตามลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับหลาน ประมาณร้อยละ 50 มีภาวะซึมเศร้า รองลงมาคือ อาศัยอยู่คู่สมรส บุตร และหลาน และนี่เมื่อทำการวิเคราะห์รูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยทวิกลุ่ม พบว่า เพศ อายุ การศึกษา การทำงาน ปัญหาด้านการเงิน การเจ็บป่วยเป็นโรคเรื้อรัง การมีสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วย/พิการ เป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อการมีภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ได้ศึกษารูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ โดยทำการควบคุมตัวแปร ทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ พบว่า ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับหลานมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวกกับภาวะซึมเศร้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

LIVING ARRANGEMENTS AND ELDERLY DEPRESSION : KANCHANABURI DEMOGRAPHIC SURVEILLANCE SYSTEM (DSS), THAILAND

Sub Acting Niphon Darawuttimaprakorn

Institute for Population and Social Research, Mahidol University

Abstract

This study aims for investigating the prevalence of depression among older adults in the Kanchanaburi Demographic Surveillance sites, and the factors related to depression. The analysis is based on the secondary data of Kanchanaburi Demographic Surveillance Survey (round 5) 2004, and the project of [Health](#) and Social Support among Older Adult in Kanchanaburi Demographic Surveillance Survey (round1) 2006. The analysis included the total of 898 cases, using descriptive, chi-square test, and multiple regression.

The findings reveal that as many as 27.5 percent of the studied older adults were living in depression condition. Considering the pattern of living arrangements, the largest proportion of older adults under depression conditions were those living with their grandchildren (50 percent), followed by those living with their married partners, offsprings, and grandchildren. The multiple regression analysis found that depression conditions among older adults were significantly predicted by sex, age, educational level, occupation, financial status, chronic sickness, and disabilities of family members. Controlling for demographic, social and health variables, the further analysis found the statistically significant positive relationship of the living arrangements of older adults to their depression conditions.